

บทคัดย่อ

บทนำ: ผู้ป่วยโรค chronic immune thrombocytopenia (chronic ITP) หรือโรคเกล็ดเลือดต่ำเรื้อรังจากภูมิคุ้มกันมีภาวะเลือดออกง่ายส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของผู้ป่วยและครอบครัวในหลายด้าน ดังนั้นการวัดระดับคุณภาพชีวิตในผู้ป่วยโรค chronic ITP จึงมีบทบาทในการติดตามการรักษา ซึ่ง The Pediatric Quality of Life Inventory™ (PedsQL™) เป็นแบบสอบถามที่มีการใช้แพร่หลายอยู่เดิมแต่ไม่มีความจำเพาะกับโรคเพียงพอ ดังนั้น The Kids' ITP Tools (KIT) ที่ถูกพัฒนามาเฉพาะโรคจึงเป็นทางเลือกที่ดีกว่า หากแต่ทว่ายังไม่มีฉบับแปลภาษาไทย

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของ KIT ฉบับแปลภาษาไทยร่วมกับศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพชีวิตในผู้ป่วยเด็กโรค chronic ITP

วิธีการ: แปลแบบสอบถาม KIT ฉบับภาษาอังกฤษให้เป็นฉบับภาษาไทยโดยผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำไปใช้จริงโดยเปรียบเทียบกับแบบสอบถาม PedsQL™ โดยเก็บข้อมูลในวันที่มีการนัดหมายผู้ป่วยมาที่ห้องตรวจผู้ป่วยนอกกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช ในระหว่างปี 2562-2563 ทดสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถืออีกครั้ง พร้อมกับศึกษาความสัมพันธ์กับปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง

ผลลัพธ์: จากกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าวิจัยทั้งหมด 40 คน พบว่า คะแนนเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตจากแบบทดสอบ KIT ฉบับแปลภาษาไทย และ PedsQL™ มีค่าใกล้เคียงกัน โดยแบบสอบถามที่ผู้ปกครองเป็นผู้ตอบ จาก KIT คะแนนเฉลี่ยคือ 80.60 ± 16.83 และ PedsQL™ คือ 75.39 ± 19.05

ส่วนแบบสอบถามที่ผู้ป่วยตอบเอง มีผู้เข้าร่วมวิจัยที่มีอายุมากกว่า 7 ปีจำนวน 33 คน โดยคะแนนเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตของ KIT ฉบับผู้ป่วยตอบเอง คือ 76.25 ± 18.51 และของ PedsQL™ คือ 77.21 ± 15.13

นอกจากนี้จากแบบทดสอบ KIT Child self-report ยังพบว่าเพศมีผลต่อคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่าเพศชายมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าเพศหญิง ส่วนปัจจัยอื่นๆ อาทิ จำนวนเกล็ดเลือด วิธีการรักษา การเจาะตรวจไขกระดูกและความรุนแรงของภาวะเลือดออก ไม่พบมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการวิจัยพบว่าแบบสอบถาม KIT ฉบับแปลทั้งฉบับผู้ป่วยตอบเอง และ ผู้ปกครองตอบ มีความน่าเชื่อถือของความสอดคล้องภายใน โดย สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มากกว่า 0.9 ซึ่งถือว่ามีความสอดคล้องกันอย่างมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) และมีความเที่ยงตรงของข้อมูล โดยจาก KIT ฉบับที่ผู้ป่วยตอบเอง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) $r = 0.554$ ส่วน KIT ที่ผู้ปกครองตอบมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) $r = 0.412$ ซึ่งนับว่ามีความเที่ยงตรงสามารถนำไปใช้งานได้

สรุป : แบบสอบถาม KIT ฉบับแปลภาษาไทย ทั้งจาก แบบสอบถามที่ผู้ป่วยตอบเอง Child self-report หรือผู้ปกครองเป็นผู้ตอบ Parent proxy report มีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้เป็น

เครื่องมือทดสอบระดับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรค chronic ITP ได้ ซึ่งสนับสนุนว่า KIT สามารถนำไปใช้ได้แม้มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมและสังคมระหว่างไทยและต่างประเทศ

คำสำคัญ คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยเด็กโรคเกล็ดเลือดต่ำจากภูมิคุ้มกัน, โรคเกล็ดเลือดต่ำจากภูมิคุ้มกัน, แบบทดสอบ The Kids' ITP Tools (KIT), แบบสอบถาม PedsQL™, ปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้ป่วยเด็กโรค chronic ITP

Abstract

Introduction: The health-related quality of life (HRQoL) has been recognized as important factors for chronic immune thrombocytopenia (chronic ITP) treatment. Kids' ITP Tools (KIT) was developed for HRQoL evaluated and has been used in many countries especially in Europe, but not in Asia. The data on HRQoL of Thai children with chronic ITP has not been studied.

Objective: Translated KIT in Thai and evaluated for factors associated HRQoL.

Methods: This is a cross-sectional study. KIT was translated in Thai and evaluated validity and reliability. Children with chronic ITP, aged 2-18 year-old who treated at Siriraj's Hospital were enrolled. Participants had to complete both KIT and the Pediatric Quality of Life Inventory (PedsQL™) at only one time at OPD.

Results: Fourty families were enrolled. Mean child self-report scores of KIT and PedsQL™ were 77.31 ± 18.22 and 76.47 ± 15.31 , corresponding to parent proxy scores, which were 80.60 ± 16.83 and 75.39 ± 19.05 . From child self-report scores, male had higher scores than female. However, platelet counts, treatment, bone marrow aspiration and bleeding scores were not statistical factors that associated with HRQoL. The Cronbach's alpha of KIT and PedsQL™ child self-report were 0.94 and 0.86, corresponding to parent proxy scores, which were 0.95 and 0.94. Internal consistency reliability was demonstrated with Cronbach's alpha for all scales above the acceptable level. There was a substantial concordance ($P < 0.05$) between the child and parent proxy scores in KIT and PedsQL™. Meanwhile, KIT scores are correlated with PedsQL™ ($r = 0.55$ for child self-report, $r = 0.412$ for parent proxy report).

Conclusion: Chronic ITP affects HRQoL of children and parents. The cross-culture KIT in Thai version is reliable and valid with acceptable correlation to the PedsQL.

Keywords: Immune Thrombocytopenia (ITP), Health related quality of life (HRQoL), the Kid's ITP Tools(KIT), The pediatric quality of life inventory (PedsQL).